

İslamofobi ve İslamohobi Arasında Batı

Batıda İslamofobi'nin yükselişi, G. W. Bush'un, Müslümanları kasti olarak hedef tahtasına oturttuğu 9/11 olaylarına dayandırılrsa da aslında Avrupa'daki tarihi çok daha eskiye dayanmaktadır. Farklı dile, dine ve ırka mensup kişilerle beraber yaşama noktasında pek tecrübesi olmayan Avrupa'nın kendinden farklı olana şüpheyle yaklaşması yeni bir olgu değildir. Ortaçağ'da farklı mezhebe inandığı için yüz binlerce insanın katledilmesi, 2. Dünya Savaşı'nda binlerce Yahudi'nin ve Roman'ın öldürülmesi, Amerika'da beyaz ırktan farklı olduğu için halen ikinci sınıf insan muamelesi gören siyahiler, bu durumun muayyen örneklerini teşkil etmektedir. Dolayısıyla Batı'nın geçmiş dönemlerde ötekilerine yönelik tavrı göz önüne alındığında, bugün Müslümanlara karşı takındığı tutumun şaşırtıcı olmadığı anlaşılacaktır.

Batı'da Müslümanlara ve İslam'a karşı yapılan saldırılar her geçen gün artmaktadır. ABD Başkanı Donald Trump'ın ırkçı söylemleri, Fransa, Hollanda, Almanya gibi Avrupa ülkelerinde yükselen aşırı sağ hareketler Müslümanlara yönelik tehdit algısını sürekli beslemektedir. Batı ülkelerinde yaşayan milyonlarca Müslümanın artık orali olduğu ve memleketlerine geri dönmeyecek olmaları sosyolojik bir gerçek olarak karşılarında duruyor olsa da, Batılı siyasetçilerin yerli Hristiyan halk ile Müslümanların arasındaki ayrışmayı önlemek için fazla bir önlem almadığı da ortadadır. Buradan yola çıkarak Müslümanlara yönelik Avrupa'da ve Amerika'da gelişen şiddet hareketlerinin kahir ekserisinin Batılı yönetici elitler tarafından hararetlendirildiğini söylemek yanlış olmaz.

Batılı siyasi elitlerin türlü medya organlarını da kullanarak yerli halkla Müslümanları karşı karşıya getirme uğraşlarının siyasi, psikolojik, iktisadi, sosyolojik ve tarihsel pek çok arka planı mevcuttur. Macaristan başbakanı Victor Orban'ın Avrupa'da yaşayan Müslüman nüfusunun büyük artış gösterdiğini ve bunun Hristiyan nüfusun azalmasıyla Avrupa'daki büyük şehirlerin İslamlaşmasıyla sonuçlandığına dair yaptığı açıklama, Batılı liderlerin duyduğu endişeyi göstermektedir. Batılı devletler, İslam'ın gelecekte sadece güneyden değil, aynı zamanda batı yönünden ve hatta Avrupa'nın bizzat kendi içinden kapılarını çalacağından korkmaktadırlar. Orban, Müslüman mültecilerin ülkeye girişini önlemek amacıyla inşa edilen tel örgüleri ve polis korumasıyla övünse de İslam'ın kıta içerisinde yayılmasını engelleyecek bir yöntem henüz bulabilmiş değil. Zira yapılan çalışmalar, Batı'da Müslüman nüfusta artış yaşandığını göstermektedir. Bu yükselişin sebeplerinden biri, Avrupa ve Amerika'da yaşayan Müslüman topluluğun, Batı'da İslam'ın ne olduğu konusunda merak uyandırmasıdır. Bu ilgi, birçok kişinin İslam'ı araştırmasına akabinde de birçoğunun Müslüman olmasına zemin hazırlamaktadır. 1950'li yılların başında 400 bin civarı Müslümanın yaşadığı Avrupa'daki Müslüman sayısı, 2010 senesinde 20 milyona yükselmiş, bu rakam 2016 yılında 25 milyona ulaşmıştır. Tahminler, 2050 senesinde Batı'daki Müslüman nüfusun 75,6 milyona kadar çıkacağına işaret etmektedir.^[1]

Ülkeler özelinde Müslümanların sayısı incelendiğindeyse, aşırı sağ hareketlerin yükselişe geçtiği Hollanda'da, 1950 senesinde 5 bin olan Müslüman nüfusun, 2010 yılına gelindiğinde 965 bine yükseldiği görülecektir. 2020 yılına gelindiğinde, Hollanda'da yaşayan Müslüman popülasyonun 1 milyonu bulacağı tahmin edilmektedir. Benzer ırkçı ve İslamofobik söylemlere sıklıkla rastlanan İngiltere'de de Müslümanların kademeli olarak arttığı bilinmektedir. 1950 yılında İngiltere'de yaşayan Müslüman sayısı 100 bin iken bu rakam 2010 senesinde 2 milyon 500 bine yükselmiştir. 2020 yılında İngiltere'deki mevcut Müslüman sayısının 2 milyon 600 bini bulacağı düşünülmektedir. Aşırı sağ söylemleriyle dünya gündemini en çok meşgul eden ülkelerden biri olan Fransa da emsalleri gibi artan sayıda Müslüman nüfusla karşı karşıyadır. 1950 yılında Fransa'da Müslüman sayısı 230 bin iken bu rakam, 2010 senesinde 6 milyon 263 bine ulaşmıştır. Yapılan araştırmalar, Fransa'da yükselen çizgide seyreden Müslüman popülasyonun 2020 yılında 6 milyon 635 binlere varacağını göstermektedir.^[2]

"1950'li yılların başında 400 bin civarı Müslümanın yaşadığı Avrupa'daki Müslüman sayısı, 2010 senesinde 20 milyona yükselmiş, bu rakam 2016 yılında 25 milyona ulaşmıştır. Tahminler, 2050 senesinde Batı'daki Müslüman nüfusun 75,6 milyona kadar çıkacağına işaret etmektedir."

Bahse konu sayısal verilerdeki yükselme iki şekilde oluşmaktadır. Bunlardan ilki; Avrupa'ya sonradan yerleşen Müslüman göçmenler ve onların çocukları aracılığı ile ikincisiyse; bizzat Müslüman olan Avrupalılar sayesinde. Örneğin, Amerika kıtasında her yıl 150 bini mescitlerde, 20 bini hapisanelerde olmak üzere 200 bine yakın insan İslam'ı seçiyor. 2018 yılı verilerine göre ülkede 3 milyon 450 binden fazla Müslüman mevcuttur. 2040 yılına kadar Amerika'da Müslümanlığın, Hristiyanlıktan sonra ikinci en

büyük din haline geleceği düşünülmektedir. 2050 yılında ise ABD'de yaşayan Müslüman nüfusun bugünkü sayısının 2 katından daha fazla artarak 8,1 milyona ulaşması beklenmektedir. [3] İslam'a yönelik aşırı tutum sergileyen Fransa'daysa son 25 yıl içerisinde din değiştiren birey sayısı iki katına yükselmiş durumda. Fransız İçişleri Bakanlığından elde edilen veriler, ülkede her yıl yaklaşık 4 bin kişinin din değiştirerek Müslüman olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte, ülkedeki tahmini 6 milyon Müslümandan, 100 bininin ihtida ettiği düşünülüyor. Bu oran 1986'da yaklaşık 50 bin kişi idi. Fransa'daki Müslüman birlikler ise din değiştirerek İslam'ı seçen birey sayısının 200 binden yüksek olduğunu iddia etmektedir.[4] Bahse konu sayısal veriler İslam'ı Fransa'da 'en çok seçilen din' yapıyor. 2011 senesinde İngiltere'de yapılan bir çalışma, ülke içerisinde ihtida eden bireylerle ilgili kesin rakamlara erişimin zor olduğunu, ancak elde edilen birtakım bulguların, ülkede her sene 5 binden fazla kişinin İslam'ı seçtiğini, bu sebeple de din değiştirerek Müslüman olan birey sayısının 100 binin üzerinde olduğunu ifade etmiştir.[5] İngiltere ve Fransa'da olduğu gibi Almanya'da da her yıl binlerce kişi Müslüman olmaktadır. Bugün Almanya'da din değiştirdikten sonra Müslüman olanların sayısının 100 binin üzerinde olduğu tahmin edilmektedir.[6] 2007 senesinde yapılan bir çalışma, Almanya'da Müslümanlara yönelik olumsuz bakış açısına rağmen, İslam'a geçiş yapan yerli Alman sayısının dört kat arttığını ifade etmiştir. Almanya'da yalnızca 2004-2005 yılları arasında 4 bin kişinin İslam dinini kabul ettiği bilinmektedir. Bu tarihlerden 3 yıl öncesine kadar yerli vatandaşların ihtida sayısı 300 idi. 10 yıl gibi daha eski bir tarihe gidildiğinde, Almanya'da din değiştiren kişi sayısının yılda 50 kişi olduğu görülecektir. Ülkedeki ihtida oranındaki bu keskin artışın, yükselen aşırı sağ hareketiyle doğru orantılı olduğu gözlenmektedir.[7]

Batı ve orta Avrupa'nın yanı sıra kuzeybatı Avrupa'da da İslam'ı benimseyenlerin oranı yükselen bir eğilim izlemektedir. Örneğin İrlanda'da her yıl 500 kişi ihtida ederek İslam'ı seçiyor. 2011 senesinde yapılan araştırmalar İrlanda'da 48 bin 131 Müslüman'ın yaşadığını 2020 yılına kadar bu rakamın 100 bine yaklaşacağını iddia etmektedir.[8]

Sadece kıta içinde değil, gittikleri ülkelerde Müslüman olan Batılıların sayısında da belirgin bir artış gözlenmektedir. Örneğin, Diyanet İşleri Başkanlığı rakamlarına göre, Türkiye içinde 2000 yılından 2013'ün ilk 5 ayına kadar 8 bin 779 kişinin dini inancını terk edip Müslüman olduğu kayıtlara geçmiş. Bunlar içinde din değiştirenlerin büyük kısmını Avrupalı Hristiyanlar oluşturuyor. Söz konusu ihtida hareketinde genellikle eski Sovyet cumhuriyetleri, Almanya, Fransa ve İngiltere vatandaşları ilk sırayı paylaşıyor.

İslam'ın marjinalleştirildiği ve onlara yönelik nefret eylemlerinin had safhaya ulaştırıldığı ülkelerdeki Müslüman sayısındaki bu artışın, toplumsal bağlamda, aşağıdan yukarıya doğru bir meydan okuma olduğunu görmek önemlidir. Batı'da gerçekleşen ihtida hareketleri, İslam'ın ölü bir din olduğunu iddia eden Avrupalı entelijansiyayı[9] da haksız çıkarmıştır. Diğer yandan, bahsi geçen tepkisel tutumun da bir sonucu olan ve yukarıda değinilen sayısal veriler, gelecekte bir yerde, bugün sayıları fazla olmadığı halde sesleri yüksek çıkan İslamofobik kişilerden ziyade, Müslümanların ve Müslümanları sevmekte olan "İslamoHOBİK" kişilerin daha fazla olacağı sinyalinin vermektedir.

[1]"Europe's Growing Muslim Population", *Pew Research Center*,<http://www.pewforum.org/2017/11/29/europes-growing-muslim-population/>.

[2]Houssain Kettani, "Muslim Population in Europe: 1950 – 2020", *International Journal of Environmental Science and Development*, Vol. 1, No. 2,

[3]Besheer Mohamed, "New estimates show U.S. Muslim population continues to grow", *Pew Research Center*, <https://www.google.com.tr/amp/www.pewforum.org/2017/11/29/europes-growing-muslim-population/>.

[4]Mala de la Baume, "More in France Are Turning to Islam, Challenging a Nation's Idea of Itself", *New York Times*, <http://www.nytimes.com/2013/07/28/world/europe/france-islam.html>.

[5]Jerome Taylor and Sarah Morrison, "The Islamification of Britain: record numbers embrace Muslim faith", *Independent*,<http://www.independent.co.uk/news/world/europe/the-islamification-of-britain-record-numbers-embrace-muslim-faith-10147111.html>.

[6] Esra Özyürek, "Being German, becoming Muslim: how German converts to Islam balance their national identity and their faith", *The London School of Economics and Political Science*, <http://www.lse.ac.uk/PolicyInsights/articles/2017/05/being-german-becoming-muslim>.

[7] Lutz Ackermann, "Muslim Converts in GermanyAngst-Ridden Germans Look for Answers -- And Find Them in the Koran", *WorldPost*, <http://www.worldpost.com/news/world/muslim-converts-in-germany-14111111.html>.

[8] "Lifting the veil on Irish Islam", *Independent*, <https://www.independent.ie/lifestyle/lifting-the-veil-on-irish-islam-29941427.html>.

[9] İbrahim Kalın, *Ben, Öteki ve Ötesi*, İnsan Yayınları,2017, İstanbul, s.317.